

Vad händer med Ekomjölken?

Konsumtionen av ekomjolk faller. Detta samtidigt som en del mejerier nyss rekryterat in mer ekomjolk. Att konsumtionen minskar verkar vara ett faktum även på EU-nivå. En stor del av ekomjölken har sålts till kommuner och landsting. Dessa får allt sämre ekonomi och kommer tvingas till stora besparingar framöver. De kommer med stor sannolikhet inte ha råd att betala för ekomjolk framöver. Konjunkturen i samhället viker och det kommer förmodligen att sänka köpkraften hos konsumenterna.

Hur stor är egentligen marknaden för ekomjolk och övriga ekoprodukter? Politiskt har det bestämts att vi ska ha procentuella mål för ekoproduktionen. Helt utan att beakta om marknaden finns eller inte. Hur stor har egentligen den konsumentdrivna ekomarknaden varit? Hur kommer det se ut framåt i tiden? Ekomjölkspriset har sänkts och förmodligen

kommer det sänkas mer. Inget konstigt med det när efterfrågan sjunker. En del mejerier ökar skillnaden mellan konventionell mjölk och ekologisk, till exempel Ara med nettoll-reklamen. Något måste göras och det är bra att det görs även om vi är skeptiska till om fler regler och därmed högre kostnader är rätt väg att gå.

STYRT MOT EKOLOGISKT

Vem ska framöver ta alla risker som ekomjölken medför? Politikerna har ett stort ansvar eftersom de via EU-stödspengar och rådgivning styrt produktionen mot ekologiskt. Kommer de öka bidragsdelen när marknaden inte finns? Varför ska politikerna tvinga fram en produktion som konsumenterna inte efterfrågar? Ett sätt att förenkla är ju att förkorta åtagandena för ekologisk djurhållning till exempelvis två år i stället för fem år.

Mejerierna har ett ansvar eftersom det

uppenbarligen har gjorts felbedömningar om hur mycket ekomjolk som går åt. Vem ska betala de förlusterna? Vår bedömning är att ekomjölkspriset behöver sänkas betydligt mer för att vara självbärande.

KRÄV ÖPPEN REDOVISNING

Ska livsmedelshandeln ta ett mycket större ansvar för ekomjölken genom att skriva långa kontrakt som mejerierna kan planera sina ekomjölkskontrakt efter?

Det som står helt klart är att vi inte kan ha det som nu. Ekomjölksproducenterna klarar inte större sänkningar och de konventionella ska inte subventionera mellanskillnaden.

Vår uppmaning till alla er förtroendevalda inom mejeriföreningar och till er som går på kretsmöten och liknande, är att kräva en öppen redovisning av ekomjölksmarknaden och dess lönsamhet.

Styrelsen för Sveriges Mjölkbönder

Maskinbubblan

För 35–40 år sedan betalade de flesta lantbrukare plogar, harvar och andra maskiner kontant. Ny traktor eller tröska kunde vara på avbetalning och då med minst 20 procents kontantinsats.

För 20–25 år sedan växte alltfler maskinstationer fram. Många mjölkbönder utökade besättningen och hann inte med att till exempel köra gödsel. Körningen lejdes bort. Tillväxten av nya maskinstationer har nu nästan helt avstannat på många håll och det är brist på entreprenörer som kör växtskyddspruta.

Det har blivit allt svårare för lantbruket att investera i nya maskiner. Likviditetsbrist har gjort att kontantinsatsen sänkts till tio procent. I vissa fall värderas inbytesmaskiner upp för att täcka kontantinsatsen. Amorteringstiden har förlängts. Vi har hört talas om lantbrukare som har bytt in en maskin som har ett högre värde än kontantinsatsen för att få loss likviditet.

Leasingen ökar bland annat beroende på att det inte syns i balansräkningen. En befintlig traktor används för att täcka kontantinsatsen

och det räknas med ett restvärde efter 5–6 år.

Det är i många områden svårt att få tag på entreprenörer och lantbrukare ”tvingas” i vissa fall skaffa egna maskiner efter att tidigare lejt för körningen. Steget att skaffa egna maskiner blir stort eftersom inga inbyten finns.

Att arbetskraftsbristen inom mjölkproduktion är stor är väl känt. Maskinstationer och lantbrukare med stor växtodling får allt svårare att få tag på arbetskraft. Är nästa akuta bristsituation maskiner och förare?

Sveriges Mjölkbönder startades 2006 med syftet att öka lönsamheten och förbättra villkoren för svensk mjölkproduktion. Från och med juni 2019 ingår en prenumeration på Lantbrukets Affärer i medlemskapet och därmed lyfter tidningen de frågor som är relevanta för oss.

ORDFÖRANDE
Stefan Gård
070-622 22 33
stefan.gard@hotmail.com

VICE ORDFÖRANDE
Claes Jonsson
070-301 09 31
bankebolet@gmail.com

SEKRETARIAT
Birgitta Berndtsson
076-775 82 38
birgitta@bbc-agriconsulting.com
www.sverigesmjolkbonder.se